

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ННІ «Інститут геології»

Кафедра мінералогії, геохімії та петрографії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора інституту
з навчальної роботи

« 26 » 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАКТИЧНА ПЕТРОГРАФІЯ

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
блок дисциплін
від дисципліни

10 – Природничі науки

103 – Науки про Землю

Бакалавр

Геологія та менеджмент надрокористування

Мінералогія, геохімія та петрографія

Вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	5,6
Кількість кредитів ECTS	10
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Зикладач: *Митрохин Олександр Валерійович, доктор геологічних наук, професор
кафедри мінералогії, геохімії та петрографії*

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__р.
(імя, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__р.
(імя, ПІБ, дата)

© Митрохин 2022 рік

КИЇВ – 2022

Розробник:

Митрохин Олександр Валерійович, доктор геологічних наук, професор кафедри мінералогії, геохімії та петрографії

Затверджено

« _____ » _____ 20 р.

Зав. кафедри _____

(Шнюков С.Є.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від «22» 08 2022р.

Схвалено науково - методичною комісією інституту **ННІ «Інститут геології»**

Протокол від «26» 08 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Демидов В.К.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« _____ » _____ 20 року

Мета дисципліни – ознайомлення студентів з теоретичними основами кристалооптики та практичного використання поляризаційного мікроскопу для дослідження гірських порід. Вироблення у студентів навичок мікроскопічної діагностики та петрографічного опису гірських порід.

Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування курсу “Основи петрології”
2. Знання головних породотвірних мінералів та їх фізичних властивостей

Анотація навчальної дисципліни / референс:

Відбувається ознайомлення з теоретичними основами кристалооптики. Студенти знайомляться з будовою поляризаційного мікроскопу. Вивчаються принципи роботи з мікроскопом для вивчення кристалооптичних властивостей мінералів. Забезпечується набуття знань із загальних питань теорії світла, поведінки світла при його проходженні через кристалічні решітки мінералів з різним ступенем оптичної анізотропії, що є практичною основою діагностики магматичних, метаморфічних та осадових порід.

Завдання:

- засвоєння студентами базових знань основ кристалооптики;
- ознайомити студентів із основними принципами мікроскопічних методів дослідження гірських порід;
- ознайомити студентів із будовою поляризаційного мікроскопу;
- набуття студентами необхідних методичних та методологічних знань і практичних навичок роботи з поляризаційним мікроскопом з метою розв'язання наукових і прикладних задач;

Результати навчання:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форма/Методи викладання і навчання	Форма/Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Устрій поляризаційного мікроскопу та вміння підготувати його до роботи	лекція, лабораторні роботи	Письмова робота	до 5%
1.2	Загальні положення кристалооптики	лекція	Письмова робота	до 5%
1.3	Теоретичні основи особливостей проходження світла скрізь кристал	лекція	Письмова робота	до 5%
1.4	Методики визначення кристалооптичних характеристик (КОХ) мінералів у шліфах	лекції, лабораторні роботи	Письмова робота	до 5%
2.1.	Описувати та визначати мінерали у шліфах	лабораторні роботи	Письмова робота	до 5%
2.2	Описувати та визначати назву магматичної породи	лабораторні роботи	Письмова робота	до 5%
2.3	Описувати та визначати назву	лабораторні роботи	Письмова	до 5%

	<i>метаморфічної породи</i>		<i>робота</i>	
2.4	<i>Описувати та визначати назву осадової породи</i>	<i>лабораторні роботи, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота</i>	<i>до 5%</i>
2.5	<i>Визначати склад та особливості будови гірських порід</i>	<i>лабораторні роботи, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота,</i>	<i>до 10%</i>
2.6	<i>Вміти визначати мікроструктуру магматичних, метаморфічних та осадових порід</i>	<i>лабораторні роботи, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота,</i>	<i>до 10%</i>
2.7	<i>За результатами досліджень мінералів у шліфах та мікроструктурних особливостей порід робити генетичні висновки</i>	<i>лабораторні роботи, самостійне навчання</i>	<i>Письмова робота,</i>	<i>до 10%</i>

Структура курсу: лекційні і лабораторні заняття. Викладається у 5 та 6-му семестрі 3-му курсу в обсязі 300 годин (10 кредитів ECTS) зокрема: лекцій 14 годин, лабораторні роботи - 112 год., самостійна робота - 170 год., консультацій - 4 год. У курсі передбачено 2 змістовних модулі та 2 контрольні роботи.

Схема формування оцінки:

Форми оцінювання студентів

1. Семестрове оцінювання (дисципліна розрахована на два семестри):

5 Семестр

- 1) Оцінка за виконання лабораторних робіт – 20 балів (рубіжна оцінка 12 балів)
- 2) Модульна контрольна робота – 10 балів (рубіжна оцінка 6 балів)

6 Семестр

- 1) Оцінка за виконання лабораторних робіт – 20 балів (рубіжна оцінка 12 балів)
- 2) Модульна контрольна робота – 10 балів (рубіжна оцінка 6 балів)

2. Підсумкове оцінювання у формі іспиту: максимальна оцінка 40 балів, рубіжна оцінка 24 балів. Під час іспиту студент виконує письмову роботу. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

Загальна оцінка виставляється за результатами роботи студента впродовж двох семестрів та підсумкового оцінювання у формі іспиту, як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестрів та балів отриманих на іспиті.

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) чи/або іспит	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	36	24	60
Максимум	60	40	100

Студент не допускається до **підсумкового оцінювання у формі іспиту**, якщо під час семестру набрав менше 20 балів.

Організація оцінювання: Оцінювання здійснюється за накопичувальною системою. Підсумкова оцінка розраховується як проста сума, що включає: бали за виконання лабораторних робіт, бали за дві модульних контрольні роботи та бали, які студент отримав на іспиті. Окремої форми контролю у вигляді іспиту чи заліку наприкінці 5-го семестру не передбачено. Підсумкове оцінювання у формі письмового іспиту проводиться у 6-му семестрі.

Шкала відповідності

Відмінно / Passed	90-100
Добре / Passed	75-89
Задовільно / Passed	60-74
Не задовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	лабораторні роботи	самостійна робота
5 Семестр				
1	Тема 1. Загальні положення кристалооптики. Кристалооптичні властивості породотвірних мінералів та методи їх визначення	14	70	-
2	Тема 2. Мікроскопічні дослідження магматичних порід	-		122
	<i>Модульна робота 1</i>			2
6 Семестр				
3	Тема 3. Мікроскопічні дослідження осадових порід	-	42	20
4	Тема 4. Мікроскопічні дослідження метаморфічних порід	-		24
	<i>Модульна робота 2</i>			2
	ВСЬОГО	14	112	170

Загальний обсяг – 300 год., в тому числі:

Лекцій – 14 год.

Лабораторні заняття – 112 год.

Консультації – 4 год.

Самостійна робота – 170 год.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні:

1. Павлов Г.Г. Мікроскопічні дослідження гірських порід: Навчальний посібник. / Г.Г. Павлов, О.О. Павлова, О.В. Білан – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2014р. – 224 с..
2. Митрохин О.В. Кристалооптичні методи дослідження мінералів у прозорих шліфах: Посібник. / Митрохин О.В., Нестеровський В.А.- К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2006р. – 40 с.

Додаткові:

3. Павлов Г.Г. Систематика магматичних порід: посібник із дисципліни «Петрографія» для студентів геологічного факультету / Г.Г. Павлов, О.О. Павлова, Ю.Л. Гасанов, О.В. Митрохин- К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010р. – 95..
4. MacKenzie W.S., Adams A.E., Brodie K.H. Rocks and Minerals in Thin Section. – London: Taylor and Francis Group, 2017, 232 p.